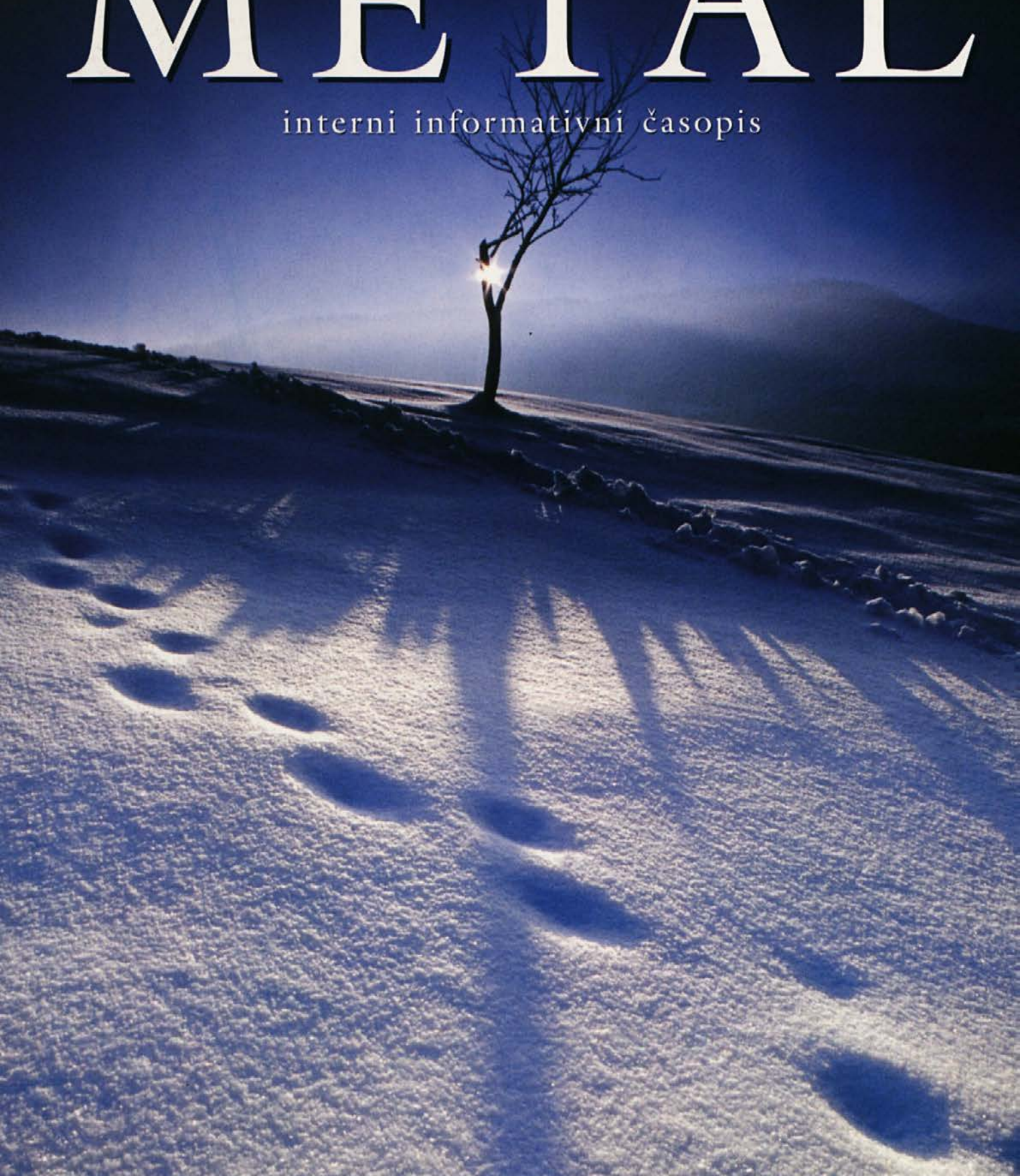

številka 12, december 2003

METAL

interni informativni časopis

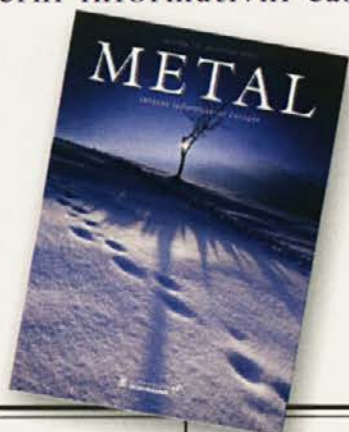
SLOVENSKE ŽELEZARNE
METAL RAVNE d.o.o.

številka 12, december 2003

METAL

interni informativni časopis

Čestitka

Stran 3

Uvodnik posloводства Metala

Stran 5

Kaj nas čaka po vstopu v Evropsko unijo

Stran 7

11. Konferenca o tehnologijah in materialih v Portorožu

Stran 10

Varnost in zdravje pri delu Posvet s področja varnosti in zdravja pri delu

Stran 11

Ekologija Delo z nevarnimi kemičnimi snovmi

Stran 13

Kadri

Stran 16

Aktualni jeklarski kotiček

Stran 19

Predstavljamo sodelavce Vlado Homan, dolgoletni igralec, državni reprezentant in državni sodnik: "Sedeči odbojki sem se popolnoma predal"

Stran 21

Uvodnik predsednika uprave SŽ

Stran 4

Metal na trgu Azije

Stran 6

Nova ogrevalna peč v Kovačnici že poskusno obratuje

Stran 9

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje – uspelo

Stran 11

Anketa med zaposlenimi Kako preživljamo in si polepšamo praznike ob koncu leta

Stran 14

Povečan obseg proizvodnje in prodaje je skupaj z varčevalnimi ukrepi v jesenskih mesecih omogočil izboljšanje poslovnih rezultatov

Stran 17

Nagradna križanka

Stran 24

METAL

interni informativni časopis

Izdajatelj in založnik:

SŽ-Metal Ravne d.o.o.

Koroška cesta 14

2390 Ravne na Koroškem

Uredniški odbor:

Andreja Čibron-Kodrin

Andrej Gradišnik

Borut Urnaut

Gabrijela Urnaut

Andreja Krajnc

Jezikovni pregled:

Andreja Čibron-Kodrin

Produkcija:

© crashgroup

agencija za trženje in vizualne komunikacije

Tisk:

ZIP center d.o.o.

Naklada:

1100 izvodov

Fotografije:

avtorji prispevkov

arhiv podjetja SŽ-Metal Ravne d.o.o.

Tomu Jeseničnik (naslovnica)

Andreja Čibron-Kodrin

Kristijan Plesnik

**VAŠE PREDLOGE, POBUDE
IN VPRAŠANJA POŠLJITE
NA NASLOV:**

SŽ-Metal Ravne d.o.o.

ga. Andreja Krajnc

Koroška cesta 14

2390 Ravne na Koroškem

Interna telefonska številka: **7236**

**ČASOPIS DOBIJO ZAPOSLENI
V PODJETJU METAL RAVNE
BREZPLAČNO.**

**Prihaja čas,
ki je vedno nekaj posebnega.
Poln je pričakovanj,
drobnih radosti, trenutkov,
ko si pogledamo v oči in sežemo v roke.
Ob tem si zaželim,
da nam prihajajoče leto natrosi darov,
zdravje, srečo, razumevanje ...**

Spoštovane sodelavke in sodelavci,

bliža se konec leta, čas, ko se zapirajo poglavja iztekajočega se leta ter odpirajo novi izzivi. Mnogo bolj se ukvarjamo tudi z razmišljanjem o naši uspešnosti ali neuspešnosti pa tudi o prihodnosti. V luči napovedanih tržnih trendov in skorajšnjega pristopa Slovenije k Evropski uniji se porajajo najrazličnejše dileme in razmišljanja, kakšen izziv bo prineslo prihajajoče leto in kako se bomo znašli v družbi močnih konkurentov, ki obvladujejo utečene poti evropske in svetovne gospodarske politike.

Če si osvežimo spomin na leto 2003, lahko povzamemo, da sta ga v Slovenskih železarnah zaznamovala predvsem dva procesa. Prvi je naš skupen trud, da naredimo vse, da bi neugodne trende na globalnem trgu premostili, drugi pa je vsekakor proces privatizacije.

Tržno okolje in razmere na jeklarskem trgu sta zaznamovala recesija in nestabilno gospodarsko okolje s trendom recesije in stagnacije na glavnih izvoznih trgih jeklarskih družb, hitro rastjo jeklarstva v Aziji, ki je poglobila krizo na nabavnem delu jeklarskega trga in povzročila razkorak med visokimi nabavnimi in minimalno večjimi prodajnimi cenami.

V procesu privatizacije pa je vsekakor v javnosti odmevala odločitev o začasni ustavitvi prodaje treh jedrnih družb Slovenskih železarn. Obe situaciji pred nas postavljata nove zahteve in drugačna izhodišča.

Mnogi zunaj železarn se prepogosto ne zavedajo, kako veliki napor in odrekanja so bili potrebni, da smo izboljšali strukturo proizvodnih programov in odzivnost naših družb na potrebe trga, in koliko truda je potrebno za konkurenčnejšo in učinkovitejšo proizvodnjo, ki je sposobna zagotoviti dolgoročen razvoj jeklarstva in stabilnost. V obeh jeklarskih družbah se je težka situacija na jeklarskem trgu skušala reševati s povečanim obsegom poslovanja, vendar bo potrebno tako na podlagi ocen tržnih analitikov kot na podlagi rezultatov poslovanja in napovedi za naslednje leto začeti z ukrepi racionalizacije ter zniževanja stroškov, da ne bi poglobljen razkorak prizadel rezultatov v letu 2004.

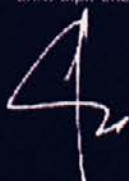
Drage sodelavke, dragi sodelavci, zakorakali smo v mesec december, ki je že po tradiciji nabit s čustvi do naših najbližjih, prijateljev, sodelavcev in znancev. Ob tem času si zaželim vse dobro, predvsem zdravje in srečo. V novem letu vam od srca voščim vse dobro, veliko ustvarjalnega naboja, pa tudi poguma in samozavesti. Prepričan sem, da rezultati znanja in truda kažejo, da smo na pravi poti in da smo pripravljeni na spreminjanje.

Dovolite mi, da se Vam v osebnem imenu in v imenu uprave SŽ, d.d. za Vaš trud in napore iskreno zahvalim in da zaželim Vam in Vašim domačim srečno in uspešno novo leto 2004.

Predsednik uprave Slovenskih železarn

TIBOR ŠIMONKA

univ. dipl. ekon.

Spoštovane sodelavke in cenjeni sodelavci v Metalu, Serpi, Iuenni, Kopu New York in Slovenskih železarnah, d. d.!

Kot v vsako leto smo tudi v iztekajoče se leto 2003 vstopili polni pričakovanj. Obetale so se za Metal velike spremembe. Napovedana je bila prodaja 80-odstotnega poslovnega deleža Metala, upali smo v oživiljanje tradicionalnih trgov, si želeli stabilnega dolarja ...

Postopek privatizacije so spremljali nekakšni občutki negotovosti, tako med zaposlenimi kot med našimi partnerji. Odločitev o ustavitvi prodaje Metala, ki je bila sprejeta v avgustu, je omogočila, da smo bolj odločno zastavili nekatere operativne in predvsem strateške odločitve. Ker tudi zelenega izboljšanja tržne situacije nismo dočakali, je podobno, kot v predhodnem letu, tudi letošnja jesen bila zaznamovana z varčevalnimi ukrepi. To je omogočilo izboljšanje poslovnih rezultatov, vendar pa je vse bolj očitno, da so v Metalu potrebni večji vsebinski premiki v filozofiji podjetja, na področju trženja, pri obsegu proizvodnje in učinkovitosti procesov v podjetju. Zelo pomemben je srednjeročni cilj, ki predvideva 44-odstotno povečanje obsega prodaje in proizvodnje v primerjavi z letom 2002. Prve korake v tej smeri smo naredili že v letu 2003, na osnovi zastavljenih aktivnosti pa se bomo k temu cilju postopno približevali v letih 2004 in 2005. Predvsem povečanje produktivnosti, realizacije in dodane vrednosti omogoča manjšo odvisnost podjetja od, v zadnjih letih, izrazito neugodnih cenovnih razmerij in drugih zunanjih dejavnikov, na katere nimamo direktnega vpliva.

Zato, spoštovane sodelavke in sodelavci, se vam zahvaljujemo za strpnost, odrekanje in vašo pripravljenost, ki so v letu 2003, kljub nevzdržnemu razmerju nabavnih in prodajnih cen, omogočili soliden konsolidiran poslovni rezultat. Hkrati pa vas naprošamo, da s pozitivnim pristopom sprejmemo spremembe, s katerimi se neprestano soočamo in ki so za našo skupno uspešnost potrebne.

Naj bo leto 2004 tudi naše leto. Naj bo delovno, dolgo, naporno, a naj bo tudi uspešno!

Ob prihajajočih božičnih in novoletnih praznikih vam in vašim najdražjim želimo mnogo lepih trenutkov in globokih doživetij. V letu 2004 pa naj bosta vaša sopotnika Sreča in Zdravje.

Metal na trgu Azije

Besedilo: dr. MATIČ TASIČ

Trg v sodobnem času vse bolj obvladujejo veliki sistemi in razne neformalne povezave. To povzroča spremembe tako v načinu obvladovanja svetovnega trga kot tudi v načinu obvladovanja celovitega poslovanja družbe. Te spremembe in velika recesija na trgu povzročajo "nenormalna" razmerja med cenami surovin, energije in cenami končnih jeklenih proizvodov. To pa posledično zahteva zniževanje vseh stroškov poslovanja, maksimalno zapolnitev proizvodnih kapacitet in s tem povečanje prodaje. Prav zaradi vseh naštetih razlogov smo v Metalu na nek način korigirali tudi prodajno strategijo, in sicer v smislu bistveno večje prisotnosti Metala s svojo blagovno znamko na tako imenovani tretji prodajni osi svetovnega trga – v Aziji.

Azijska celina ima skupaj z Indijo, desetimi državami Aseana ter Kitajsko, Japonsko in Južno Korejo najvišjo gospodarsko rast, strokovnjaki pa ji več kot 5-odstotno gospodarsko rast napovedujejo tudi v prihodnjih letih (v letu 2003 gospodarska rast v Tajvanu, Tajski, Maleziji, Singapurju, na Filipinih, v Kitajski ... preko 8 odstotkov). Načrtovana cona proste trgovine desetih držav Aseana in Kitajske bo takšen razvoj še pospešila. Ogromne naložbe v teh državah pomenijo tudi hitro rast industrije – predvsem na področju kovinske predelave, avtomobilske industrije, industrije elektronike, plastike, tekstila in lesa. Ogromno podjetij iz Evrope in Amerike seli svojo proizvodnjo zaradi ugodnejših razmer na ta trg. Po eni strani to pomeni tudi večjo porabo orodnih jekel, hkrati pa to pomeni tudi bistveno večjo konkurenčno bitko med proizvajalci orodnih jekel, saj tudi ostali, zaradi velike recesije na evropskem in ameriškem trgu, iščejo boljše priložnosti v Aziji.

Metal je na tem trgu preko različnih kanalov prisoten že nekaj časa, v lanskem letu pa smo si zastavili bistveno višje cilje, ki jih poskušamo doseči z lastno blagovno znamko. Zato začnemo postavljati prodajne mreže na tem trgu preko le ene glavne točke, in sicer firme RAVNE Edelstahl Asia Ltd., Kuala Lumpur, Malaysia.

PRODAJA METALOVEGA JEKLA V JV AZIJI IN INDIJI V LETIH 2000–2003

	2000		2001		2002		~ 2003	
	TON	000 €	TON	000 €	TON	000 €	TON	000 €
JV AZIJA	2.046	2.581	2.414	3.234	2.768	3.659	3.824	4.852
INDIJA	572	764	496	701	925	1.255	1.061	1.066
SKUPAJ	2.618	3.344	2.910	3.936	3.693	4.914	4.885	5.918

Tako smo v letu 2000 preko sedmih kanalov prodali okoli 2.600 ton jekla, vrednega 3,3 mio €, v letu 2003 pa že skoraj 5.000 ton v vrednosti približno 6 mio. €. Glavnino tega jekla prodajamo s svojo lastno blagovno znamko. Tudi v prihodnje bomo na tem trgu še prisotni preko več poti, vendar pa našo prodajno pot koncentriramo preko firme RAVNE Edelstahl Asia Ltd., Kuala Lumpur, Malaysia, ki jo vodi g. Wolfgang Sheepers in preko katere smo v letošnjem letu prodali okoli 3.000 ton našega jekla. Za naslednje leto je plan prodaje v Aziji še bistveno višji – preko 7.000 ton. Za doseganje tega cilja bomo postavili manjše distribucijske centre s količinami med 200 in 300 ton zaradi lažjega servisiranja končnih uporabnikov jekel, in sicer v Singapurju (prve količine so že naročene), Kuala Lumpurju – Malezija, v Bangkoku – Tajska, v Hongkongu in (če bo potrebno) še drugje. To mrežo postavljamo skupaj z lokalnimi poznavalci tržnih razmer in okolja. Le na ta način je na tem specifičnem trgu možno doseči zastavljene cilje. Znotraj tega trga je naš največji kupec Rich Special Steel, Taiwan, s katerim smo pred kratkim podaljšali pogodbo iz letošnjega leta za prodajo ploščatega jekla kvalitete D2 (dosegli smo za 20 € višjo ceno na tono) in približno 1.000 ton jekla kvalitete H13 in D2 okroglo. Prihajajo pa tudi prva naročila za hitroreznna jekla iz Južne Koreje in Tajvana. Vsa jekla na tem trgu prodajamo v evrih. Preko Tajvana poskušamo priti tudi na trg Kitajske. Dolgoročni cilj Metala pa je prodaja med 15 in 20 odstotki od naše celotne prodaje.

Kaj nas čaka po vstopu v Evropsko unijo

Besedilo: mag. IRENA ZAKRAJŠAK

S prvim majem 2004 bo Slovenija postala članica skupnega evropskega trga. Z vstopom v EU pa nas čakajo velike spremembe pri poslovanju podjetja. EU ne prinaša samih pozitivnih stvari ali morebiti, kot nekateri zmotno mislijo, poenostavitev in zmanjšanja obsega dela. Žal nasprotno. Za podjetje se poveča obseg dela in tudi odgovornost.

Glavne in največje spremembe, ki nas čakajo

Do 30. 4. 2004 imamo dva "trga": domači trg in tuji trg, po 1. 5. 2004 pa bomo imeli tri trge. Dodatno še trg Skupnosti oz. intrakomunitarni trg.

Zaradi dodatnega trga nas vsebinsko čakajo največje spremembe na carinskem in davčnem področju.

Za ta trg bo potrebno dodatno posebej voditi vse evidence o blagovni menjavi in finančnem pretoku. Mesečno oz. kvartalno bo potrebno pošiljati predpisana poročila. Vsi podatki za vsa podjetja se bodo zbirali v Bruslju, kontrola skladnosti poročil bo možna na enem mestu. Revizorji bodo tako lahko zelo hitro ugotovili napake. Omeniti je mogoče še potrebno, da so kazni višje, kot veljajo po slovenski zakonodaji. Za poslovanje na domačem in tujem trgu pa ni večjih vsebinskih sprememb.

Spremembe na carinskem področju

Ob vstopu v EU bomo v celoti uporabljali evropske predpise, ki urejajo delovanje carinske unije (odprava carin v medsebojnem trgovanju med članicami, skupna carinska tarifa, prilagoditev carinske stopnje do tretjih držav skupni carinski tarifi in prenos pristojnosti za carinske zadeve od držav članic na Skupnost).

Pri poslih s podjetji iz drugih držav članic EU ne bo več treba izpolnjevati carinskih formalnosti, ki so nujno potrebne za izvoz in uvoz blaga. Torej ne bomo več govorili o uvozu oziroma izvozu blaga, temveč o tako imenovanih intrakomunitarnih dobavah, in ne več o pravilih carinske zakonodaje, temveč o pravilih enotnega trga.

Ne glede na to, da se pri intrakomunitarnih dobavah izognemo carinskim formalnostim, pa to ne pomeni, da se lahko blago nenadzorovano prevaža iz ene države v drugo. Vsako dobavo oz. nabavo znotraj

držav članic je treba evidentirati in o tem tudi poročati. Zaradi izvajanja davčne politike držav članic EU in za statistične potrebe bomo morali izpolnjevati t. i. **Intrastat** obrazec.

Kaj je Intrastat?

To je statistika blagovne menjave med članicami EU. V sistem poročajo vsa podjetja, ki trgujejo s članicami EU, so zavezanci za DDV in imajo letni obseg blagovne menjave z EU več kot 100.000 evrov. Obrazec je zelo podoben, skoraj identičen carinskemu obrazcu (ECL) za uvoz oz. izvoz blaga.

Čeprav na prvi pogled izgleda, da se bomo izognili carinskim formalnostim, temu ni tako. Pri vsakem vnosu blaga iz Skupnosti oz. dobavi v Skupnost bo potrebno izpolniti obrazec Intrastat. Mesečno bo potrebno oddati poročilo na Carinski urad Nova Gorica, ki je zadolžen, da zbere podatke za slovenska podjetja in da pošlje poročilo za Slovenijo v Bruselj. Poroča se za vse prejeme blaga po posameznih državah Skupnosti, in sicer po tarifnih številkah blaga.

Testno poročanje za Intrastat je bilo izvedeno v prvi polovici tega leta. Tudi naše podjetje je v njem sodelovalo in testiranje uspešno opravilo.

Pri trgovanju s tretjimi državami (klasičen uvoz in izvoz) ne bo posebej velikih vsebinskih novosti, ker že imamo slovensko carinsko zakonodajo usklajeno z evropskimi predpisi. Najbolj opazna razlika bo verjetno ta, da bomo lahko ocarinili na celotnem območju Skupnosti in ne le v Sloveniji.

Spremembe na davčnem področju

Podobno kot na carinskem področju bomo po vstopu v EU imeli dodatno še eno davčno ozemlje, poleg davčnega ozemlja Slovenije in ozemlja tretjih držav, še davčno ozemlje držav članic EU (davčno ozemlje Skupnosti).

Uvaja se nov pojem pridobitve blaga znotraj Skupnosti in dobave blaga znotraj Skupnosti. Administrativno mogoče to predstavlja manjše zahteve kot sam uvoz ali izvoz blaga, vendar pa večje

kot pri domačih dobavah blaga in storitev. Ker je sedanji ZDDV že usklajen z evropsko zakonodajo, se ne pričakuje bistvenih težav pri uvajanju tega režima. V Skupnosti oz. na davčnem ozemlju držav članic EU se DDV obračuna le enkrat, in sicer po načelu namembne države oz. glede na kraj, kjer se blago porabi. Zato so potrebne stroge evidence.

Dodatno bomo morali voditi knjige prejetih in izdanih računov še za finančne tokove v Skupnosti, ločeno za pridobitve in dobave blaga znotraj Skupnosti po posameznih dobaviteljih oz. kupcih. Vsako podjetje, ki je zavezanec za DDV v Skupnosti, dobi identifikacijsko številko za DDV. Ta številka je za poslovanje najpomembnejša. Tudi poročilo bo izdelano na osnovi le-teh.

Primeri:

nakup blaga v Nemčiji: pridobitev blaga znotraj Skupnosti

Dobavitelj nam pošlje blago s fakturo, kjer DDV ni obračunan. Pogoj za to je, da dobavitelj in kupec imata identifikacijsko številko, torej sta oba davčna zavezanca. Pri prejemu blaga si kupec sam obračuna DDV (po stopnji, ki velja za njegovo državo) in ga vnese v knjigo prejetih računov. Datum nastanka obveznosti je datum fakture. Razlika med klasičnim uvozom in pridobitvijo blaga iz EU je ta, da nam DDV pri pridobitvi ni potrebno plačati takoj, kot je v primeru klasičnega uvoza. Obveznosti se evidentirajo in pri izdelavi finančnega poročila (ki je kvartalno) se obračuna obveznosti in oprostitev. Plača se samo razlika ...

Ob prejemu blaga pa se vnese v program tudi podatke za Intrastat poročilo.

prodaja v Nemčijo: dobava blaga zavezancu v Skupnosti

Kupcu se izda faktura brez DDV (kupec in dobavitelj morata biti davčna zavezanca). V knjigo izdanih faktur se evidentira dobava v Skupnost po identifikacijski številki kupca. Ob odpremi blaga pa se vnese v program tudi podatke za Intrastat poročilo.

Pri davčnem poročanju je pomemben finančni tok - pot fakture; za razliko od Intrastata, kjer je pomemben blagovni tok.

Npr.: blago kupimo preko posrednika v Nemčiji; blago pa pride iz Francije:

Finančno poročilo: poročamo po identifikacijski številki nemškega dobavitelja, ker smo od njega sprejeli račun.

Intrastat poročilo: poročamo o prejemu blaga iz Francije po tarifni številki blaga.

Vstop v EU za Komerčialo predstavlja povečanje administrativnega dela in odgovornosti. Vse dobavitelje in kupce znotraj skupnosti bo treba preveriti, če so davčni zavezanci oz. če so njihove javljene identifikacijske številke prave. Če kupec te številke nima, je tudi dobava znotraj Skupnosti obdavčena. In prodajalec je dolžan preveriti, kakšno fakturo sme oz. mora izdati (z ali brez DDV).

Sprotno bo potrebno v sistem vnašati vse potrebne podatke za izdelavo poročil.

Pri pridobitvi blaga znotraj Skupnosti je potrebno dodatno na računu prikazati vrednost DDV in podatke vnesti v knjigo prejetih računov. Prav tako je potrebno izpolniti podatke za poročilo Intrastat. Vir teh podatkov so prej bili carinski papirji.

Dobava blaga zavezancu v Skupnosti: faktura se izda brez DDV, vnese se vse podatke za obrazec Intrastat.

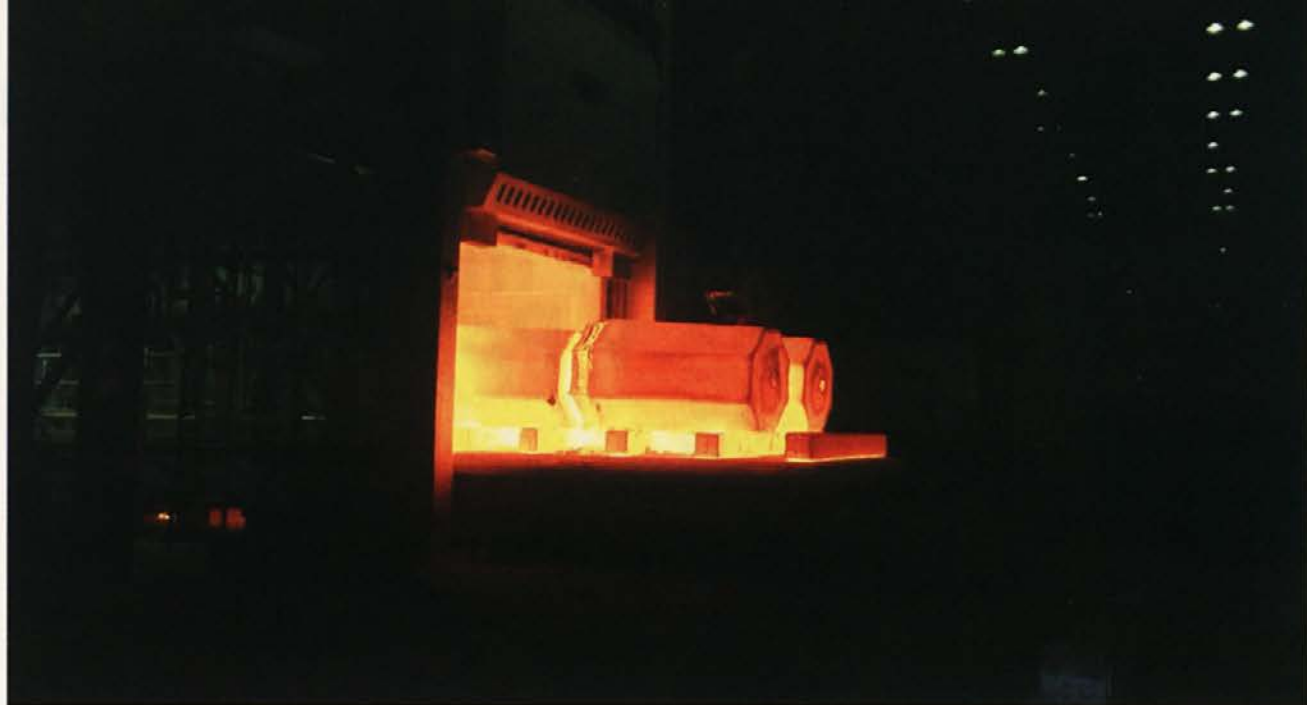
Za poročanje Intrastat smo nabavili program in ga tudi uspešno testirali. Program bo izdelal zahtevano poročilo po državah in tarifnih številkah, vse potrebne podatke pa bo v program treba vnesti ročno, ker teh podatkov ne moremo od nikoder črpati.

Prav tako bo potrebno za davčno poročilo dopolniti obstoječe evidence. Žal pa bo tudi tu potrebno veliko ročnega dela.

Vnašanje podatkov v sistem mora biti ažurno in natančno. Napake nas bodo drago stale. Po Noveli Zakona o DDV lahko davčni inšpektor kaznuje odgovorno osebo na licu mesta s kaznijo do milijona tolarjev (do sedaj le do 5 tisoč).

Glede na pričakovane spremembe, dolžnosti in obveznosti se je potrebno že pred vstopom v EU ustrezno pripraviti, da nas 1. maj 2004 ne bo preveč presenetil. To pa zahteva angažiranje vseh, ki so in bodo udeleženi v teh aktivnostih.

Med prvim zalaganjem nove ogrevne peči

Nova ogrevna peč v Kovačnici že poskusno obratuje

Povezovalno besedilo: ANDREJA ČIBRON-KODRIN, Fužinar Ravne, d.o.o.
Fotografije: KRISTJAN PLESNIK

V prejšnji številki smo v predstavitvenem članku o Kovačnici pisali tudi o naložbi v novo ogrevno peč, ki pa ob zaključku redakcije časopisa še ni bila končana. Medtem je bil uspešno opravljen tudi poskusni zagon, zato smo za izjavi zaprosili vodjo projekta Viktorja Fortina in direktorja Zdravka Mlakarja.

Poskusni zagon celo teden dni pred rokom

Vse aktivnosti po projektu so bile izvedene po predvidenem terminskem planu. Poskusni zagon se je začel teden dni pred predvidenim terminom."

Vodja projekta Viktor Fortin, univ. dipl. inž.:

"20. novembra letos smo v Kovačnici poskusno kovali prvi vložek, ogret v novi kovaški ogrevni peči. Peč je dobavilo in montiralo podjetje Maerz. Naročena je bila kot 50-tonska, omogoča pa zalaganje vložka tudi do 100 ton. Najpomembnejše aktivnosti in datumi del na projektu so bili:

- aktivnosti za pridobitev ponudb, zbiranje ponudb ter izbira izvajalca (prva tretjina leta 2003),
- pogodba z izvajalcem peči (podpisana 15. maja 2003),
- gradbena dela na temelju peči (začetek 18. avgusta 2003),
- montaža peči (začetek 22. septembra 2003),
- prvo zalaganje (19. novembra 2003),
- prvo kovanje (20. novembra 2003).

Peč omogoča večjo proizvodnjo na stiskalnici

Direktor Kovačnice Zdravko Mlakar, dipl. inž.:

"Z velikim veseljem lahko povem, da je ogrevalna peč, ki jo je postavila avstrijska firma Maerz, pričela poskusno obratovati teden dni pred dogovorjenim rokom. Povedati moram tudi, da v celotni fazi izvedbe projekta ni bilo večjih težav in da je kljub bližini gradbišča proizvodnja na stiskalnici optimalno potekala. Peč ima kapaciteto ogrevanja maksimalno 100 ton vložka. Namenjena je za ogrevanje večjih formatov ingotov in predkovanjih gredic (ingoti teže 24, 14 in 10 ton). Omogoča homogenizacijo do 1300 stopinj Celzija. Prvi vložek, ki smo ga ogreli in kovali 20. novembra 2003, so bili štirje 24-tonski ingoti. Pri kovanju smo takoj opazili, da je škaja dosti tanjša, kot smo kovači vajeni. To nam pove, da peč dobro tesni in da je zgorevanje dobro. Peč za zgorevanje porablja čisti zemeljski plin (ostale peči še mešanico ZPZ) in, kot kažejo prvi podatki, bo poraba plina zelo ugodna. Pričakujemo, da bomo s to pridobitvijo kovači povečali proizvodnjo na stiskalnici (ocenjujemo, da okrog 200 t/mes.). Prav tako je ugodno tudi to, da bomo prednosti, ki jih ima ta peč, v največji možni meri prenašali na druge peči. Nekaj idej že imamo! Naj ob tej priložnosti povem še to, da smo na dobri poti, da v čim krajšem času rešimo ozko grlo na ravnanju. Prejšnji teden smo si s tem namenom v nemški kovačnici Kind & Co ogledali ravnalno stiskalnico z obračalnimi in s transportnimi napravami. Obisk je organiziralo podjetje Koch, ki jo je izdelalo. S prikazanimi smo bili zelo zadovoljni. Na 300-tonski stiskalnici ravnajo ves proizvodni program do $\varnothing 250$ mm in ploščato do 450 x 40 mm. Ista firma bo tudi za našo kovačnico prenovila Banningovo horizontalno ravnalno stiskalnico in izdelala obračalne ter transportne naprave. V začetku decembra (2. 12. 2003) pridejo nemški strokovnjaki na Ravne s ponudbo. Upam, da bo pogodba čimprej podpisana. Vrednost investicije bo približno 330.000 evrov. Če bo šlo vse po planu, bomo kovači že v maju 2004 ravnali na obnovljeni 350-tonski stiskalnici. Tako bomo sprostili zmogljivosti za kovanje na 12 MN stiskalnici. Verjetno bomo za to morali sanirati ogrevalno peč št. 8 ali 7 in prepričan sem, da bodo s tem izpolnjeni pogoji za doseganje zelenih 2.500 ton mesečne eksterne odpreme."

11. konferenca o tehnologijah in materialih v Portorožu

Besedilo: IVAN KOS, univ. dipl. inž. metal. in mater.

V začetku oktobra je potekala v Portorožu 11. konferenca o tehnologijah in materialih. V četrtek, drugega oktobra, je bil "metalurški dan", ki je rezerviran za predavanja iz sveta kovinskih materialov. Zvrstilo se je dvajset predavanj, sodelovali so tudi predavatelji iz tujine. Tematsko so prevladovala nerjavna jekla. Avtorji so raziskovali različne vplive na lastnosti teh jekel, in sicer so poročali o vplivu izotermnega žarjenja nerjavnih litin pri 300 stopinj Celzija, o fazah v avstenitnih nerjavnih jeklih, o žarjenju nerjavnih trakov ter o vplivu žvepla na manjše preoblikovalne sposobnosti avstenitnih nerjavnih jekel.

Zanimivo je bilo predavanje o investiciji v novo kontinuirno napravo za litje širokih aluminijastih trakov. Podjetje Impol iz Slovenske Bistrice bo z novo tehnologijo povečalo letno proizvodnjo izdelkov s sedanjih 6.500 ton na 20.000 ton!

Naše podjetje Metal je bilo aktivno zastopano v govornem in postrskem delu konference.

Lepo je bilo sprejeto predavanje dr. Ferdinanda in Marije Grešovnik z naslovom "**Vpliv stopnje plastične deformacije v hladnem na lastnosti jekla 19MNCr18**". Avtorja sta predstavila spreminjanje nekaterih lastnosti tega jekla v odvisnosti od stopnje hladne deformacije. Preiskan je bil vpliv na mehanske lastnosti, žilavost, fazno sestavo, permeabilnost in popačitev kristalne mreže.

Soavtor predavanja "**Računalniško podprto vodenje jeklarskih procesov pri izdelavi kvalitetnih jekel**" je bil mag. Alojz Rozman. Vodja projekta je dr. Blaženko Koroušič. Izdelani računalniški programi omogočajo krajše čase in manjše stroške pri izdelavi jekel po ponovni tehnologiji, predvsem pa operaterju nudijo optimalne odločitve pri njegovem delu.

V postrskem delu so bili predstavljeni tudi trije raziskovalni projekti iz Metala, ki so obravnavali problematiko ogrevanja ingotov v peči Elpit, ogrevanje gredic v peči Alino in vlečenje jekla iz kolobarja v palice.

Število udeležencev na konferenci kaže na zmanjšano zanimanje za tovrstno obliko informiranja med raziskovalnimi institucijami in gospodarstvom, kar je škoda. Dobro pa je, da z laboratorijem večfaznih procesov na novogoriški Politehniko nastaja v Sloveniji novo središče za metalurške raziskave.

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje – uspelo

Besedilo: oddelek KADRI

Po obsežnih pisnih in ustnih predstavitev prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja smo oktobra in novembra v Metalu in Serpi zbirali podpisane pristopne izjave zaposlenih za vključitev v kolektivno prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje. Ko se je iztekel rok za oddajo izjav, je rezultat pokazal, da smo v obeh podjetjih daleč preseгли potrebni pogoj 51 % vseh zaposlenih pri delodajalcu za izbrani pokojninski načrt. Rezultat objavljamo v tabeli.

	Število zaposlenih 30. 9. 2003	Oddali podpisano pristopno izjavo	%
SŽ - Metal Ravne, d.o.o.	984	806	82
Serpa, d.o.o.	124	110	89

V skladu s podpisano Pogodbo o pristopu delodajalca k pokojninskemu načrtu prostovoljnega dodatnega kolektivnega pokojninskega zavarovanja Pokojninske družbe A bo:

- izvajalec pokojninskega načrta – Pokojninska družba A – vsem zavarovancem (podpisnikom pristopnih izjav) izstavil police dodatnega prostovoljnega zavarovanja z osebnimi računi zavarovancev,
- delodajalec pričel plačevati (od 1. 9. 2003 dalje) mesečne premije za zavarovance (podpisniki pristopnih izjav),
- posamezni zavarovanec, če se je za to posebej izrekel na pristopni izjavi, začel plačevati (od 1. 1. 2004 dalje) dodatno mesečno premijo za svoj račun pri Pokojninski družbi A.

Posvet s področja varnosti in zdravja pri delu

Besedilo: ROSVITA NOVAK, univ. dipl. prav., BVD-RAVNE, d.o.o.

V podjetju BVD-Ravne smo se odločili, da za poslovne partnerje organiziramo posvet na temo varnosti in zdravja pri delu. S tovrstnimi srečanji želimo najodgovornejše v podjetjih seznaniti z aktualnimi vprašanji s tega področja.

Tokrat je bil nosilec teme g. **Borut Brezovar**, glavni inšpektor RS za delo, saj se nam je zdelo primerno, da s strani najodgovornejšega s področja nadzora nad izvajanjem predpisov varnosti in zdravja pri delu in delovnih razmerij slišimo o ključnih obveznostih, ki jih nalaga omenjena delovnopravna zakonodaja.

V uvodu je podal razlago dveh temeljnih aktov delovnopravne zakonodaje: Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 56/99) in tistih členov novega Zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 42/02), ki se posredno nanašajo na zagotavljanje varnega dela.

Poudaril je obveznost delodajalca, da poskrbi za ustrezne razmere dela, za kar mora zagotoviti ustrezna materialna sredstva.

Delodajalec mora tudi skleniti pogodbo o zaposlitvi s posameznim delavcem, v kateri mora opredeliti, da bo zagotovil varno in zdravo delo v delovnem okolju in take delovne razmere, ki so v skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu in drugimi veljavnimi predpisi.

Poudaril pa je tudi pomembnost doslednega upoštevanja pravil s strani delavca, saj si brez tega ne moremo zamišljati varnega dela. Varno opravljanje dela pa je nujno, da se izognemo nepotrebim in pre pogostim poškodbam pri delu, kar je v interesu tako delodajalcev kot tudi delavcev.

Kljub prizadevanjem za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji nismo uspeli izrazito zmanjšati števila poškodb pri delu. Kljub vsemu pa je vzpodbudno, da delež poškodb na delu ostaja vsaj na ravni nekajletnega povprečja.

Poškodbe v zvezi z delom v Sloveniji

Leto	1998	1999	2000	2001	2002
Štev. poškodb	25.399	26.485	25.940	24.176	25.791

Spodnja tabela nam prikazuje število poškodb pri delu v največjih družbah na območju nekdanje Železarne Ravne, iz nje pa je razvidno, da so v nekaterih družbah uspeli zmanjšati število poškodb, le v redkih pa se je število poškodb povečalo.

Poškodbe v družbah na območju Železarne Ravne

Leto	METAL	STO	NOŽI	STYRIA	OPREMA	SERPA
1998	935	597	58	90	60	40
1999	876	587	42	148	54	94
2000	901	388	108	80	57	78
2001	804	306	60	132	49	55
2002	599	240	71	142	25	42

Zaradi preprečevanja poškodb pri delu je torej nujno potrebno sodelovanje med delodajalci in delavci, kar je poudaril tudi glavni inšpektor za delo v svojem predavanju. Zato so nujni sprejem varnostnih ukrepov, izvajanje nadzora spoštovanja le-teh in ustrezno ukrepanje ob ugotovljeni kršitvi.

Tako je dolžnost nadzornih organov (delodajalec in strokovni delavci s področja varnosti pri delu), da v primeru ugotovljene kršitve delavca nanjo ustno opozorijo in poudarijo pomembnost spoštovanja pravil varnega dela. V primeru ponavljanja kršitev se mora delavca pisno opozoriti oz. ukrepati v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih.

Izkušnje sodelavcev BVD-Ravne potrjujejo, da sodijo subjektivni vzroki (neuporaba osebne varovalne opreme, trenutna nepazljivost, nespoštovanje pravil varnega dela in nenazadnje vinjenost) v sam vrh razlogov, ki so vzrok poškodb pri delu. Proti pričakovanju so v manjšem številu vzrok poškodb tehnične pomanjkljivosti na delovni opremi (nenameščene oz. odstranjene varovalne naprave, motnja v tehnološkem procesu idr.).

Zaradi pogoste prisotnosti alkohola, ki se je ugotovila ob preventivnih akcijah alkotestiranja delavcev, je tudi družba SŽ-Metal Ravne pristopila k zahtevi po obveznem alkotestiranju delavcev ob poškodbah na delu.

Spodnja tabela prikaže število izvedenih alkotestiranj v posameznih letih in število delavcev, ki so bili pod vplivom alkohola, ter koliko delavcev je izvedbo alkotesta odklonilo, kar ima enake posledice, kot bi ob izvedbi alkotesta ugotovili prisotnost alkohola v izdihanem zraku, na kar so bili ti delavci tudi posebej opozorjeni.

Leto	2000	2001	2002	2003
Štev. alkotestov	22	43	397	126
Positiven test	12	8	27	7
Odklonitev testa	/	2	2	/

Pogostost izvajanja alkotestov je po našem mnenju vsekakor pozitivno vplivala na zmanjšanje števila delavcev, ki so na delovnem mestu pod vplivom alkohola, kar je po svoje gotovo prispevalo k varnejšemu načinu dela in posledično k zmanjšanju števila poškodb pri delu.

Z nedavno sprejeto Resolucijo nacionalnega programa o varnosti in zdravju pri delu v državnem zboru RS pa pridobivamo novost tudi na področju zavarovanja rizikov, saj bodo posamezne gospodarske družbe predvidoma razvrščene v tri diferencirane razrede zavarovanja, kar pomeni, da bodo tiste družbe, ki imajo slabše stanje varnosti in zdravja pri delu (večje število poškodb pri delu, obolenj v zvezi z delom in poklicnih bolezni), plačevale temu primerno višjo prispevno stopnjo kot družbe, kjer je stanje varnosti in zdravja pri delu bolj urejeno.

Dvig ravni varnosti in zdravja pri delu je cilj vsake civilizirane družbe, ki pa je brez sodelovanja med zaposlenimi, nadzornimi organi (inšpekcijo dela), strokovnimi institucijami (pooblaščenimi zdravnikom, strokovni delavci varnosti pri delu) in delodajalci težje dosegljiv, če ne celo nedosegljiv. Zato je odgovornost posameznih subjektov v delovnem procesu ključni element za doseganje ustrezne varnosti na delu, s tem pa tudi za uresničitev zastavljenih poslovnih ciljev.

Delo z nevarnimi kemičnimi snovmi

Besedilo: ALENKA AJD, univ. dipl. kem., svetovalec za kemikalije

V prejšnji številki glasila sem na kratko razložila nekaj ključnih pojmov iz Zakona o kemikalijah, ki se uporabljajo v zvezi z nevarnimi kemikalijami. V tem prispevku bom opisala, kako smo se prilagodili zakonskim zahtevam v našem podjetju, s tem da se bom omejila na zadeve, ki se nanašajo na uporabo nevarnih kemikalij, o uvozu le-teh ne bomo govorili.

Na podlagi česa vemo, da imamo opravka z nevarno kemikalijo?

Izključno na podlagi podatkov, ki nam jih morajo izročiti proizvajalci ali posredniki v obliki varnostnih listov, lahko razberemo, ali so snovi oz. pripravki nevarni ali ne. Večkrat opazim, da pričakujejo ljudje, ki niso kemijske stroke, da kemiki "na pamet" vemo, kakšne lastnosti ima neka kemikalija. Res je, da vemo nekaj o zelo razširjenih čistih snoveh, o pripravkih, ki se prodajajo pod različnimi trgovskimi imeni, pa nič. Ne smemo pozabiti, da govorimo o lastnostih kemikalij, ki vplivajo na zdravje človeka in ne na tehnične lastnosti.

Osnovna naloga odgovornih v podjetju je torej pridobiti varnostni list ob prvi dobavi neke kemikalije. Za to poskrbi Nabava. Vse varnostne liste posredujejo svetovalcu za kemikalije, torej meni. Varnostne liste pregledam, ločim nevarne kemikalije od nenevarnih, vodim sezname varnostnih listov in izročim varnostne liste za nevarne kemikalije uporabnikom.

Kemijski laboratorij, ki uporablja pri svojem delu veliko število različnih nevarnih snovi v majhnih količinah, prejme varnostne liste direktno od dobavitelja. Odgovorni delavci v laboratoriju sami vodijo seznam. Po zakonu morajo biti varnostni listi za nevarne kemikalije napisani v slovenskem jeziku, izjema so kemikalije, ki se uporabljajo v laboratorijih v količinah, ki so manjše od 100 kg na leto.

Vsi varnostni listi, ki smo jih do zdaj pridobili, so arhivirani v moji pisarni (upravna zgradba, soba št. 126), za laboratorijske kemikalije pa v Kemiji. Kopije varnostnih listov za nevarne kemikalije sem posredovala tudi uporabnikom v delovne sredine, kar bom podrobno opisala v nadaljevanju tega prispevka.

V kratkem bodo sezname varnostnih listov in vsebina varnostnih listov za nevarne kemikalije dostopni tudi vsem uporabnikom intraneta.

Katere nevarne kemikalije uporabljamo pri svojem delu?

Jeklarna	Valjarna Adjustaža	Vzdrževanje
KOBALT	MOBIHEL PRIMER	LOCTITE603
NIKELJ	TOPLOSTAL HGT	LOCTITE518
APNO ŽIVO	EGALIN EMAJL	LOCTITE270
APNO ŽIVO	SYNTOL EMAJL	OLJE STRUKTOVIS BHD 75S
FEROŽVEPLO	NITRO RAZREDČILO	LOCTITE 3430 A
CaSi 30/60 ŽICA	TERPENTIN	START SPRAY
LUNKERIT L 250/ L303MR	KENDA SPRAY	LOCTITE 770
IZOKAST V-9	SIGNOHEL BELI	LOCTITE 660
KISIK STISNJEN UTEKOČ.	TESSAROL EMAJL	LOCTITE 406
ZEMELJSKI PLIN	ZLATIN	ANTIFRIZ
	LAVACOL	INA VISKOL 15
	NITRO LAK	WD40
	EFEKT BARVA HS ZS	PRALNI ŠPIRIT
	SREBRNA BRONCA	EXTREMULTUS PASTA
	NITRO RAZREDČILO	LM BREAKE CLEANER
	COLORWORKS SP.	OLMOL SGT-A
		DEKOROZOL T
		RIMAZ OKS 100
		RIMAZ OKS 391
		AD SIL BACK R
		SYNTILO R-HS
		UHU PLUS SMOLA
		UHU PLUS TRDILEC
		OPTICOATING TF
		SONAX MOS2 OIL - ODVIJAČ SP.
		CIANOKOL
		ACRO K AEROSOL
		DEKOROZOL PK6
		BENCIN V PLOČEVINKI
		NEOSTIK SK-101 UNIVERSAL
		OLMOL MCC-BA
		FERROSAN
		PARAFLUKS

NEVARNE KEMIKALIJE V KEMIJI: anorganske kisline, hidroksidi, oksidanti, reducenti, soli, organska topila itd. Nekaj teh snovi uporabljajo tudi v metalografskem laboratoriju, lab. kalilnici ter v ind. elektroni.

Kje se nahajajo kopije varnostnih listov za zgoraj naštetih kemikalije?

- za jeklarno: v kabini VPP v jeklarni in v skladišču jeklarnice;
- za adjustažo: pri vodji adjustaže v valjarni profilov (g. Škalič);
- za vzdrževanje: pri vodji vzdrževanja (g. Živič), pri vodji mazanja (g. Felkar), v skladišču kemikalij;
- za določene laboratorijske kemikalije: v metalografskem lab., lab. kalilnici, ind. elektroni.

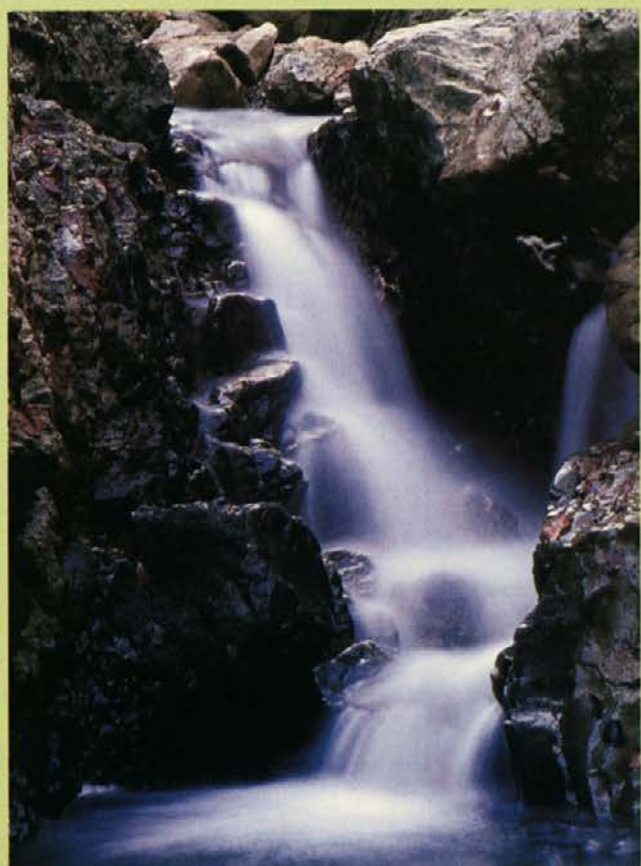
Kako izvajamo zakonsko predpisano izobraževanje za varno delo z nevarnimi snovmi?

Splošno znano je, da so vsi novosprejeti delavci dolžni opraviti tečaj in preizkus znanja po zakonu o varnosti in zdravju pri delu in potem to znanje obnoviti vsaki dve leti. Vsi veste, da v našem podjetju to izvaja Biro za varnost pri delu. Da bi delavce čim manj obremenjevali in tudi čim manj motili delovni proces, vseeno pa zagotovili potrebna znanja za delo z nevarnimi kemikalijami, smo organizirali izobraževanje na naslednji način:

Novosprejeti delavci opravijo uvodni tečaj s preizkusom znanja pod vodstvom BVD hkrati z znanim usposabljanjem za varno delo. Periodično izobraževanje za delovne sredine, ki uporabljajo nevarne kemikalije, izvaja BVD skupaj z izobraževanjem po zakonu o varnosti in zdravju pri delu vsaki dve leti. Ker zahteva zakon o kemikalijah vsako leto praktičen in teoretičen poduk o varnem delu, moramo v delovnih sredinah, kjer imajo delavci opravka z nevarnimi snovmi, vsako drugo leto izvesti izobraževanje sami.

Letos so opravili obveznosti pod vodstvom BVD delavci jeklarnice. Vzdrževanje, laboratorije in "lakiranje" pa ta dolžnost še čaka v decembru.

V novem letu želim vsem varno delo s čim manj nevarnimi kemikalijami!

ANKETA MED ZAPOSLENIMI

Kako preživljamo in si polepšamo praznike ob koncu leta

Anketirala in fotografirala: ANDREJA ČIBRON-KODRIN, Fužinar Ravne, d.o.o.

Tema tokratne ankete je "veseli december". Kako sogovorniki doživljajo praznike, ali se je praznovanje božiča in novega leta spremenilo v primerjavi z njihovimi otroškimi leti, kako se pripravijo na praznične dni in kako jih preživljajo, me je zanimalo med tokratnim "obhodom" po tovarni.

MILAN KOLEDNIK, Jeklarna in valjarna gredic:

"Prazniki niso več, kar so včasih bili; ni več takega vzdušja kot pred, na primer, desetimi leti. Ljudje so bolj zaprti vase. Bolj kot novo leto pri nas doma praznujemo božič. Postavimo božično drevesce in pod njega položimo darila. Otroci seveda o svojih željah pišejo Božičku, še prej pa Miklavžu. Sam si želim

večjo plačo.

Novo leto pričakamo doma. Praznovanja zunaj si niti ne morem privoščiti, ker sem v družini le jaz zaposlen. Večerjamo skupaj s starši in potem nazdravimo novemu letu z domačim vinom. V službi konec leta praznujemo tako, da gremo po 'šihu' na rundo. Prejšnja leta, ko ni bilo toliko dela, smo imeli decembra več prostih dni, letos pa bomo delali vse do božiča."

ANTON NOVAK, Vzdrževanje:

"Konkretnega načrta, kako bom dočakal novo leto, še nimam, ker je še prehitro. Denarja, da bi si lahko kaj več privoščil, nimam; bom pa praznike preživel v družinskem krogu, doma. Postavili bomo 'smrekico', spekli pecivo in kaj malega kupili drug drugemu. Kdaj pozneje, če bodo možnosti, bi rad praznike preživel v toplejših krajih. Iz otroških let so mi božični prazniki ostali v

lepem spominu. V naši družini smo namreč zelo povezani. Šli smo k polnočnici, kar je še zdaj samo po sebi umevno. Za Silvestrovo sem z družino skupaj s starši, na jedilniku je kaj boljšega, kar ni vsak dan – na primer tatarski biftek, nazdravimo pa z dobrim vinom. Med prazniki je čas, da smo domači skupaj.

Praznično je tudi v službi, s sodelavci gremo ven. Javna praznovanja pa mi niso preveč všeč zaradi gneče, hrupa, popivanja in petard."

SONJA ROŽENIČNIK,
Valjarna profilov:

"V naši družini živimo skromno življenje, soproj je invalidsko upokojen, imava pa dva mladoletna otroka. Zaradi slabih finančnih razmer si ne moremo veliko privoščiti, zato o kakih počitnicah ob koncu leta niti ne razmišljamo, saj še poleti ne gremo na letovanje. Otroka sta pridna, vendar jima vseh

želja ne morem izpolniti. Obdarujemo se s skromnimi darili, ki stajih zelo vesela. Pomembna je pozornost!

Novo leto pričakamo v družinskem krogu ob novoletni jelki, silvestrovanja v hotelu si ne moremo privoščiti. Zadnji dan mineva v pričakovanju, skupaj z otrokoma pripravim kosilo, hčerka poskrbi za okrasitev mize, zvečer gledamo televizijo, potem pa gremo pred Namo, kjer se srečamo s prijatelji in si zaželimo vse najboljše. Prvi in drugi dan novega leta ponavadi obiščemo sorodnike. Letos bosta otroka verjetno želela praznovati v svoji družbi. V pričakovanju praznikov okrasim tudi svojo pisarno, medtem ko je med ljudmi čutili vedno manj topline, vse manj so povezani. Prazniki so se tudi preveč skomercializirali.

Moje želje za prihodnje leto so povezane z zdravjem in s službo; želim, da bi bili vsi zdravi in da bi imela službo ter boljšo plačo."

ZLATKO GOLOGRANC,
Valjarna profilov:

"Konec leta je nekaj prijetnih dogodkov, decembra je posebno vzdušje, pričakovanje ... Zdi se ti, da je novo leto prelomnica, a življenje teče po starem naprej.

Za božične in novoletne praznike bo naša družina, kot vsako leto, doma. Ker je hčerka že študentka, bo to priložnost, da bomo dva tedna skupaj, saj se drugače vidimo le konec tedna. Med prazniki bomo obiskali tudi prijatelje ali pa bodo oni obiskali nas.

Vsa leta za praznike okrasimo 'smrečico', zadnja leto to naredita otroka. Poskrbimo tudi za darila, za vsakogar kako malenkost. Božič in novo leto praznujemo kot enakovredna praznika; ko sem bil otrok, pa smo bolj praznovali novo leto. Včasih gremo k polnočnici. Novo leto pričakamo doma; letos ga bova verjetno z ženo sama ali pa skupaj s prijatelji. Po odpiranju šampanjca in izrečenih dobrih željah obiščemo sosede na Šancah. Prvega

januarja greva ponavadi na novoletni ples.

V službi praznujemo zadnji delovni dan, ko gremo ven. Poskušamo, da nas takrat ne obremenjujejo službeni problemi."

MAJDA ADAMIČ,
Sekretariat:

"Božič je zame od vseh najlepši praznik. Že nekaj časa prej okrasim hišo; na okenske police postavim borove vejice in koruzne storže, na vhodna vrata obesim adventni venček ali kroglico z borovo vejico, v dnevni sobi postavim 'smrečico', še posebej pa uživam med krasitvijo kuhinje. Vrata in stene polepšam z borovimi

vejicami, okraski in rdečimi ter rumenimi 'bunkicami'. V adventnem venčku prvo svečko prižgemo že prvo nedeljo v decembru, vsako naslednjo nedeljo pa še po eno, tako da za božič gorijo vse štiri. Adventni venček na človeka deluje spodbudno, mu daje moč.

Božič praznujem v družinskem krogu. Spečem potico, kekse in več vrst peciva. Za večerjo pripravim, kar si zaželi družinski člani. Za Silvestrovo sva z možem doma, gledava televizijo, ob deseti uri zvečer greva k sosedom na kavo, po polnoči pa na ulico, kjer si skupaj s sosedi nazdravimo in zaželimo vse najlepše. Domače obdarim vsako leto, darila pa so, v skladu z možnostmi, skromna."

Zaposlovanje

SEPTEMBER, OKTOBER 2003			
	ŠTEVILO ZAPOSLENIH 31. 10. 2003	SKLENILI DELOVNO RAZMERJE	PREKINILI DELOVNO RAZMERJE
JEKLARNA IN VALJARNA GREDEC	214	1	3
VALJARNA PROFILOV	194	2	5
KOVAČNICA	136	/	1
PROIZVODNJA SVETLIH PROFILOV	54	/	1
VZDRŽEVANJE	121	/	1
SKUPNE SLUŽBE	261	2	3
SKUPAJ	980	5	14

Jubilanti

V septembru in oktobru 2003 so bili naši jubilarji:

- **za 10 let** 3 sodelavci, in sicer: Boštjan Brižnik iz Jeklarne in valjarne gredic, Edvin Juh iz Valjarne profilov ter Gabrijela Čevnik iz Nabave;
- **za 20 let** 18 sodelavcev: Zoran Tomažič, Lenart Breč, Pero Barišič iz Jeklarne in valjarne gredic, Adam Fajmut, Ferdo Kumer in Marjan Sajevec iz Valjarne profilov, Ludvik Prošt in Andrej Novak iz Kovačnice, Albin Kaker iz Proizvodnje svetlih profilov, Zvonko Krapež, Franjo Repas in Dušan Iršič iz Vzdrževanja, Silvo Veselič iz Materialnega gospodarjenja, Adrijana Gros-Vonta iz Prodaje, Darja Mlinšek iz Kakovosti, Andreja Pečnik iz Ekonomike, Melita Kosi iz Financ ter Blanka Kaker iz Kadrov;
- **za 30 let** 15 sodelavcev:

Štefan Strmšek in Vinko Čeru iz Jeklarne in valjarne gredic, Marjan Videtič, Drago Mesner in Stanislav Praznik iz Valjarne profilov, Ivan Sagoničnik, Jožef Pačnik in Ferdinand Mager iz Kovačnice, Milan Brežnik iz Proizvodnje svetlih profilov, Franc Navotnik iz Vzdrževanja, Matevž Vauče iz Kakovosti, Franc Prikeržnik iz Materialnega gospodarjenja, Marija Ropič iz Prodaje, Marija Lužnik iz Financ ter Peter Prikeržnik iz Posloводства.

BOLNIŠKE ODSOTNOSTI – ODSOTNOST V % (URE BOLNIŠKE NA ŠTEVILO OPRAVLJENIH UR)			
	SEPTEMBER	OKTOBER	SKUPAJ (1. – 10.)
JEKLARNA IN VALJARNA GREDEC	5,85	5,53	6,63
VALJARNA PROFILOV	9,95	10,40	8,52
KOVAČNICA	8,52	7,12	6,16
PROIZVODNJA SVETLIH PROFILOV	4,30	1,74	4,24
SKUPNE SLUŽBE	2,21	3,33	3,04
SKUPAJ	6,14	6,16	5,82

POŠKODBE PRI DELU (ER 8 – TEŽJE POŠKODBE)			
	SEPTEMBER	OKTOBER	SKUPAJ (1. – 10.)
JEKLARNA IN VALJARNA GREDEC	1	/	15
VALJARNA PROFILOV	2	4	22
KOVAČNICA	3	3	17
PROIZVODNJA SVETLIH PROFILOV	/	/	3
VZDRŽEVANJE	/	1	9
SKUPNE SLUŽBE	/	/	4
SKUPAJ	6	8	70

Povečan obseg proizvodnje in prodaje je skupaj z varčevalnimi ukrepi v jesenskih mesecih omogočil izboljšanje poslovnih rezultatov

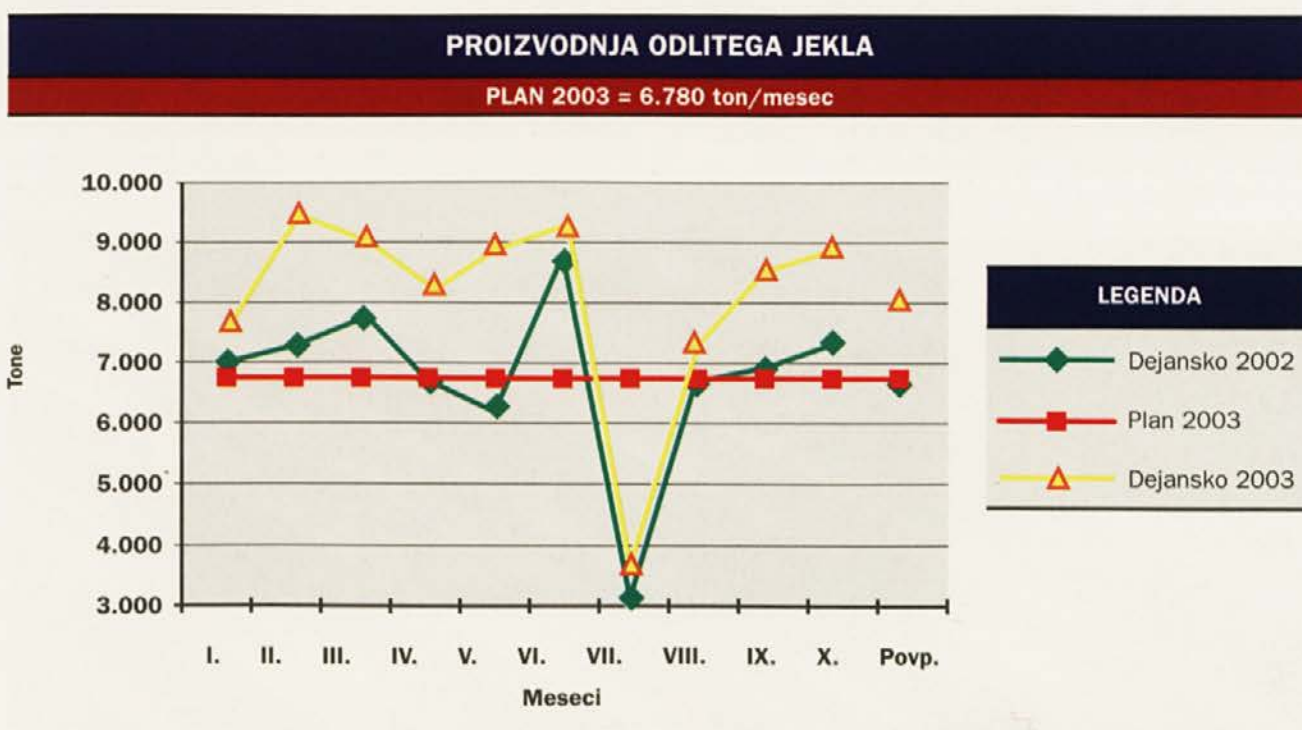
Besedilo: oddelek KONTROLING

Proizvodnja

Skupna proizvodnja je znašala 183.445 ton, kar je več kot v enakem lanskem obdobju in za dobrih 17 % več, kot znaša 10/12 plana za leto 2003.

	Dejansko I.-X. 2002	10/12 plana 2003	Dejansko I.-X. 2003	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
	1	2	3	4	5
ingoti	67.515	67.833	81.046	120,0	119,5
EPŽ	3.529	3.333	2.661	75,4	79,8
valjane gredice	38.020	33.310	41.305	108,6	124,0
valjani profili	24.848	27.548	30.171	121,4	109,5
kovano	18.750	18.372	20.994	112,0	114,3
svetli profili	5.782	6.020	7.268	125,7	120,7
SKUPAJ	158.444	156.417	183.445	115,8	117,3

Proizvodnja odlitega jekla po mesecih je prikazana v naslednjem grafu:

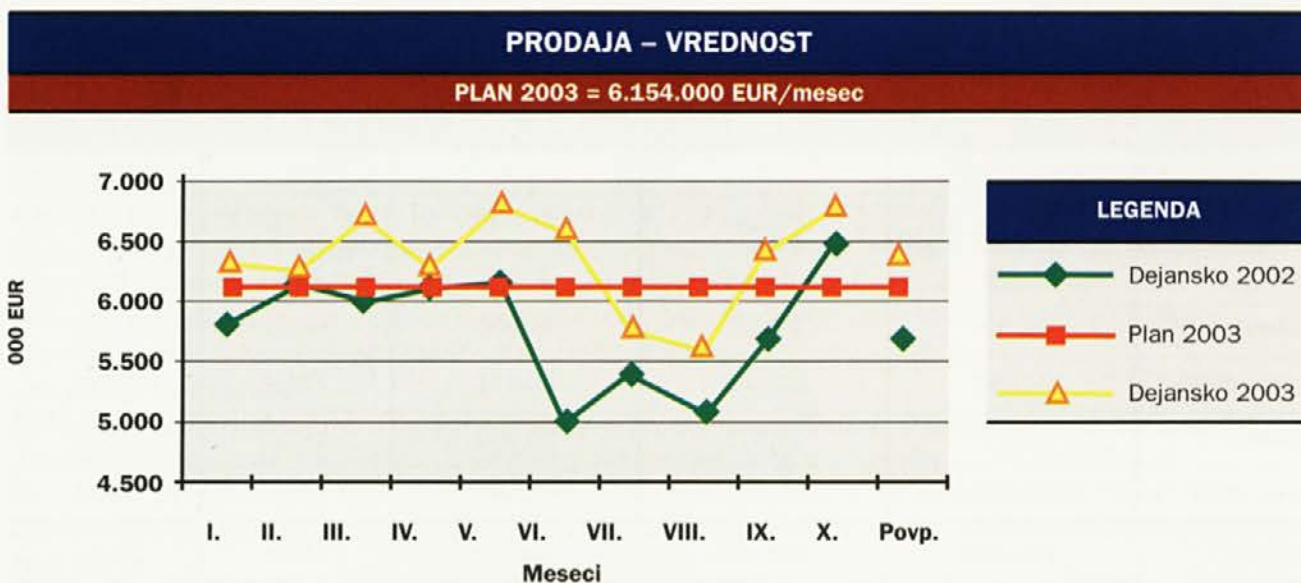

Prodaja

Dosežena prodaja je bila višja od planirane in dosežene v enakem lanskem obdobju.

	Dejansko I.-X. 2002	10/12 plana 2003	Dejansko I.-X. 2003	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
	1	2	3	4	5
Vrednost prodaje – v mio EUR	57,8	61,5	63,1	109,2	102,5
Prodaja izdelkov – v tonah	44.806	47.992	55.559	124,0	115,8
Povprečna prodajna cena – v EUR/kg	1,237	1,245	1,101	89,0	88,4

V grafu je prikazana vrednost prodaje po mesecih, in sicer v 000 EUR:

Rezultat poslovanja

Rezultat poslovanja je slabši od planiranega. Nižje dosežene prodajne cene ter visoke cene strateških surovin, neugoden tečaj dolarja so trije dejavniki, ki so vplivali na naše poslovanje. Ker, glede na plan, povečan obseg proizvodnje in prodaje ni v celoti nadomestil, zaradi navedenih vzrokov, poslabšanega rezultata, smo v avgustu pričeli izvajati dodatne kratkoročne ukrepe za izboljšanje uspešnosti. To se je v jesenskih mesecih že ugodno odrazilo na poslovnih rezultatih.

AKTUALNI JEKLARSKI KOTIČEK

Sejem Tehnoma Skopje

Na sejmu smo bili skupaj z Noži.

Od 21. do 26. oktobra se je Irena Jež, vodja področja prodaje v Metalu, skupaj s podjetjem Noži udeležila 29. Mednarodnega sejma metalurgije, elektronike, nemetalov in gradbeništva. Udeležba razstavljalcev je bila letošnje leto rekordna, saj je bilo vseh preko 750 iz 30 držav sveta. Odkar je lastnica Skopskega sejma velenjska Era, ki je okrepila tržne aktivnosti, se je število razstavljalcev zelo povečalo.

Z obiskom smo zadovoljni tako v Metalu kot v Nožih, saj je naša predstavnica navezala direktne kontakte z nekaterimi večjimi že privatiziranimi podjetji iz Srbije, Makedonije in Kosova. Veliko interesa je bilo s strani manjših podjetij oz. privatnikov, ki so se zanimali za naše dobro poznano jeklo. Na splošno pa so omenjene države v tranziciji. Normalne tržne razmere bodo vzpostavljene šele po končani privatizaciji.

Bistveno za nas je, da obdržimo stik s trgov, tako da bomo lahko povečali prodajo v prihodnjih letih oziroma takoj ko bo to možno.

Tehnoma

Tool and High Speed Steels Committee Meeting

29. oktobra 2003 sta se namestnik glavnega direktorja Andrej Gradišnik in direktor prodaje Stanko Triglav udeležila sestanka združenja proizvajalcev orodnih in hitroreznih jekel. Tokratni sestanek združenja, ki mu predseduje g. Pototschnig iz podjetja Boehler Edelstahl, je potekal v Düsseldorfu. Obravnavana je bila aktualna tržna situacija na nabavnem in prodajnem področju. Zaradi poslabšanih poslovnih rezultatov so tudi največji proizvajalci orodnih in hitroreznih jekel, kot sta Boehler Edelstahl iz Kapfenberga v Avstriji in EWK Witten iz Nemčije, poročali o izvajanju varčevalnih ukrepov in prestrukturiranju organizacije. Pridobljene informacije o predvidenem razvoju posameznih trgov in gospodarstev pa bomo s pridom uporabili pri načrtovanju tržne strategije in pripravi Gospodarskega načrta za leto 2004.

19th Ferroalloys

Conference (3.–5. 11.

2003 v Monte Carlu,

Monaco) in Ryan's Notes

Conference (26.–28. 10.

2003 v mestu Scottsdale, Arizona)

Obeh konferenc se je udeležila mag. Gabrijela Čevnik, vodja nabave. Na konferencah so bili predstavljeni številni prispevki na temo mangana, niklja, molibdena, ferokroma, silicija in vanadija. V njih so bile nakazane osnovne smernice za prihodnje leto oz. trend rasti proizvodnje, porabe in cen.

V okviru konferenc je vzpostavila kontakte z novimi proizvajalci in prodajalci.

Srečanje kovačev

Od 26. do 29. oktobra je bilo v mestu Kobe na Japonskem 15. mednarodno srečanje kovačev. Udeležilo se ga je 252 predstavnikov iz devetnajstih držav, od katerih je bila slaba polovica iz Evrope. Iz Metala sta se srečanja udeležila Borut Urnaut, direktor proizvodnje, in Zdravko Mlakar, direktor Kovačnice.

V okviru predavanj je bilo predstavljenih 99

Skupaj z japonskimi kovači,

prispevkov, ki so obravnavali različna področja: od trendov kovaške industrije v svetu, razvoja jeklarske in kovaške tehnologije, novih naprav in tehnoloških linij do napredovanja in modeliranja procesov. Posebno področje je zajemalo razvoj kovanih komponent za generatorje in turbine.

Splošni zaključek je bil, da se je v zadnjih letih, od 14. srečanja v Nemčiji, proizvodnja kovanih izdelkov rahlo povečevala, izrazito pa se je dvigovala produktivnost na zaposlenega. Precej v krizi je trenutno področje kovanih komponent za energetiko in letalsko industrijo. Ostale kovačnice imajo dovolj dela, zaradi velikih kapacitet, ki presegajo porabo, pa so izjemni pritiski na cene izdelkov.

V okviru srečanja so si udeleženci ogledali tudi podjetje JCFC, ki ima eno največjih kovačnic na svetu, saj lahko kujejo ingote do maksimalne teže 510 ton.

Konferenca

Sejem Euromold

Tudi letos smo se udeležili največjega sejma orodjarstva v Evropi – sejma EUROMOLD v Frankfurtu v Nemčiji, ki je trajal od 3. do 6. decembra in letos praznuje 10. rojstni dan. Na sejmu smo letos sodelovali že petič zapored. Na njem je bila prisotna tudi večina evropskih proizvajalcev jekla – Buderus, Böhler, Thyssen, Krupp, EWK, Cogne ... Že lani in

METAL RAVNE

Razstavni prostor na sejmu Euromold

tudi letos so bili na sejmu tudi proizvajalci jekla iz bivše Sovjetske zveze – ukrajinski Dneprospetsstal (DSS), ki poleg konstrukcijskih jekel nudi tudi nerjavna, hitroreznna, orodna jekla, nikljeve zlitine in izdelke prašnate metalurgije.

Sejma se bomo udeleževali tudi v prihodnje, saj se je letos predstavilo več kot 2.500 razstavljalcev iz 40 držav sveta, poleg tega pa smo bili z obiskom zadovoljni.

Sejemski utrip

Gospodarska delegacija v Turčiji

Od 8. do 14. novembra je bil Peter Prikeržnik, glavni direktor Metala, z gospodarsko delegacijo, ki jo je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije, v Turčiji. Predstavniki 14 slovenskih podjetij so se udeležili organiziranih sestankov pri industrijsko gospodarskih zbornicah v Ankari, Konyi, Bursi in Istanbulu.

Za naše proizvode je bilo največ zanimanja v Bursi in Istanbulu. Na celotni poti je gospodarstvenike spremljal veleposlanik Slovenije v Turčiji g. Andrej Graselli, prisoten pa je bil tudi naš predstavnik v Turčiji g. Ramiz Öztürk.

Gospodarstvo v Turčiji se hitro razvija, podjetja uporabljajo vso najnovejšo zahodno tehnologijo. Tako smo že navezali stike za nabavo prepotrebnih žag vse do dimenzij 1200 mm.

Državna reprezentanca Slovenije na svetovnem prvenstvu v Teheranu 1998

PREDSTAVLJAMO SODELAVCE – TOKRAT ŠPORTNIKA

Vlado Homan – dolgoletni igralec, državni reprezentant in državni sodnik: "Sedeči odbojki sem se popolnoma predal"

Besedilo: mag. ANDREJA ČIBRON-KODRIN, Fužinar Ravne, d.o.o.

Ko sem med klepetom ob malici povprašala omizje, ali kdo pozna sodelavca, ki je tudi dober športnik, na odgovor nisem dolgo čakala. Ladija predstavi, so mi takoj predlagali. Pač pa sem morala počakati, da se je Vlado Homan vrnil iz Madžarske, kjer je sredi novembra – kot gost v ljubljanski ekipi – sodeloval na Euro cupu oziroma prvenstvu klubskih prvakov v sedeči odbojki. Z uvrstitvijo je bil zadovoljen. Osmo mesto je lep uspeh, je povedal.

Da pa človek postane dober športnik in se lahko udeležuje mednarodnih tekmovanj, seveda ni mogoče brez talenta in resnega treninga. Vlado, ki je v železarni zaposlen vse od leta 1972 in vseskozi na področju informatike kot programer, se je že pred leti včlanil v Invalidsko športno društvo (ISD) Samorastnik, ki združuje okrog petdeset članov in članic iz celotne Mežiške doline. Najprej se je poskušal v drugih športih: plavanju, kegljanju in smučanju. Na pobudo Davorina Kragelnika se je leta 1981 zbralo nekaj prijateljev in oblikovalo ekipo osmih igralcev ter začelo trenirati sedečo odbojko. To je bila prelomnica v Vladovem življenju! "Med sebi enakimi invalidi sem se 'našel' in se temu športu popolnoma predal," pripoveduje.

Davorin Kragelnik in Vlado Homan – navdušenje ob 3. mestu na svetovnem prvenstvu leta 1990 v Assenu

Pod vodstvom trenerja Adija Urnauta potekajo treningi dvakrat tedensko v telovadnici OŠ Koroški jeklarji na Javorniku. Udeležuje se jih okrog petnajst članov IŠD Samorastnik (kolikor jim pač izmensko delo to dopušča). Velik interes za sedečo odbojko pa je v zadnjih letih med ženskami.

Koroški igralci sedeče odbojke pa ne vadijo le zaradi rekreacije, temveč se radi pomerijo tudi z drugimi. V Sloveniji je organiziran turnirski sistem tekmovalj. Za naslov državnega prvaka se v konkurenci ekip iz Murske Sobotice, Logatca, Ljubljane, Nove Gorice in Kamnika ponavadi potegujeta tudi dve postavi IŠD Samorastnik. Vlado s ponosom pove, da so bili Korošci v zadnjih desetih letih vedno najboljši v državi, le enkrat jim je spodletelo. Ekipa Samorastnika je uspešna tudi v tekmovaljih za Srednjeevropski pokal, kjer nastopa zadnja tri leta. Med šestnajstimi ekipami se uvršča v zgornjo tretjino, sogovornik ne skriva zadovoljstva.

Vlado je že leta 1982 postal član državne reprezentance Jugoslavije, od leta 1993 pa zastopa barve Slovenije. Udeležil se je številnih evropskih in svetovnih prvenstev ter paraolimpijad. V lepem spominu mu je ostalo evropsko prvenstvo leta 1983 v Budimpešti, kjer si je v jugoslovanski ekipi priigral svojo prvo medaljo. Njen bronasti sij je dve leti pozneje na evropskem in svetovnem prvenstvu na Norveškem dvakratno posrebril. *"To je bil naš največji uspeh!"* poudarja Vlado. Ekipa je leta 1987 na odprtem evropskem prvenstvu v Sarajevu obranila drugo mesto, na zadnjem nastopu pred razpadom Jugoslavije pa je v nizozemskem Assenu zasedla 3. mesto na svetovnem prvenstvu. Poleg zmagovalca so

tekmovalci kdaj pa kdaj (še posebej če se jim je medalja le za las izmuznila) doživljali tudi grenka razočaranja in se niso sramovali solz, se spominja Vlado nesrečnega razpleta v Seulu in Pescu. Vlado, ki igra na mestu podajalca, je kot državni reprezentant vedno v prvi šesterici. S Kragelnikom sta bila "gonilna sila" jugoslovanske reprezentance, Vlado pa je na evropskih in svetovnih prvenstvih za Slovenijo zaigral še šestkrat, nazadnje leta 2001 v madžarskem mestu Sarospatak.

Razmere in trende v sedeči odbojki dobro pozna. Meni, da bi se novim pravilom (vključevanju dveh zdravih tekmovalcev v ekipo) morali prilagoditi tudi v Sloveniji, saj bi tako izboljšali kakovost igre in se lažje kosali s tujimi ekipami, ki so že profesionalne. Medtem ko so bili Slovenci nekdaj v Jugoslaviji najboljši, jih zdaj krepko prekašajo igralci iz BiH, ki so se povzpeli v sam svetovni vrh, ob bok Iranu. Moti ga tudi, da so v zadnjih letih v zvezi na račun ženske reprezentance Slovenije nekoliko zapostavili moško reprezentančno vrsto. Upa pa, da se bodo razmere z ustanovitvijo nove krovne organizacije izboljšale.

Kako pa Vlado, ki mu sedeča odbojka pomeni priložnost, da se s sebi enakimi kosa v športu, razmišlja o odnosu invalidov do športa? *"Opažam, da je sicer veliko invalidov, ki bi se lahko ukvarjali s tem športom, pa ne pridejo blizu, ker jih je sram. Invalidi se še vedno preveč smilijo sami sebi in nič ne storijo zase. Pa tudi odnos družbe do invalidov ni vedno primeren."*

Ob tem naj omenim, da IŠD Samorastnik poleg sedeče odbojke omogoča tudi ukvarjanje z drugimi dejavnostmi, kot so šah, pikado, kegljanje, smučanje in plavanje ...

Veseli po uvrstitvi v finale na odprtem evropskem prvenstvu v Sarajevu leta 1987

Med tekmo z nizozemsko ekipo na paraolimpijadi v Seulu leta 1988

Vlado in njegovi sotovariši pa vztrajajo tudi zaradi tega, ker se dobro razumejo in se radi družijo. Vlado, ki je že dobrih deset let tudi državni odbojgarski sodnik, priznava: *"Teško si predstavljam, da bi živel brez sedeče odbojke."* Tudi ni razloga, da bi, saj starostnih omejitev niti za sodelovanje v reprezentanci ni, sicer pa dobro skriva tudi svojih 52 let.

V službi so mu nekdanj sicer "bolj šli na roke" z izredno plačanim dopustom, vendar z odsotnostjo tudi zdaj nima težav, ima pa tudi dovolj dopusta. Tudi družina se je na njegov konjiček že dodobra navadila. *"Ker sem bil veliko zdoma, je bila*

družina prikrajšana. Žena mi je vedno stala ob strani in me spodbujala ob krizah." Športnika sta tudi oba sina: starejši je bil plavalec, mlajši pa najprej smučar, zdaj pa je odbojkar, kot otroka pa sta ga spremljala na treninge in tam pobirala žoge, kasneje pa igrala. O športnih ciljih pa Vlado razmišlja takole: *"Rad bi še igral za IŠD Samorastnik, glede slovenske reprezentance pa nimam velikih ambicij. Moja največja želja je, da dvema mladima nadarjenima igralcema s svojimi izkušnjami pomagam, da bi tudi onadva nekoč postala standardna reprezentanta."* Verjamem, da bo zastavljeno tudi uresničil.

Državna reprezentanca Jugoslavije (na fotografiji med tekmo z iransko ekipo) je leta 1984 v New Yorku sodelovala na paraolimpijadi in osvojila peto mesto.

NAGRADNA KRIŽANKA

SREČNO	METAL	SEMENA IGLAVCEV	GLAVNO MESTO VIETNAMA	ETBIN MATOH	SLO. NOVINAR DARKO	LETOPIŠ	
NOVO							
LETO	OSNUTEK NAČRTA		H				POD
2004	100 M ²						
MOŽ BOGINJE NEFELE			A				
ANG. IME RONALD			N	ZORANA ZEMLJA			
				2. IN 4. ČRKA			
PLESNA PRIREDITEV	KLEPARSKA ORODJA		O				
	ODLOČANJE						
			I				

IKO	BORIS KOBAL	ANG. NAROD. JUNAK HOOD	PREBI-VALKA IRAKA	IZSUŠENA STRUGA ZOLAJEV ROMAN									
ŠVEDSKI IZUMITELJ JOHAN				N				JERMAN ZA HLAČE					
JUG. KOŠARKAŠ KAR RADIVOJ				A		OLEG PROTO-POPOV							
	KRAJ NA DOLENJ-SKEM			N		ZELIŠČI NAPITEK							
	FILM. IGRALKA DEREK												
IZDELO-VALEC BIČEV				A		IT. IGRALKA MIRANDA							
						LUKA OB ČRNEM MORJU							
OSEBNI ZAIMEK				ZAREBR-NICA	GORA V ŠVICI			MALO SRCE					
								KRSTITEV					
	MEDNAR. STANDAR	NOGOM. KLUB			DEKLICA								
		ATLET KOPITAR											
PREBI-VALKA IRSKE					ORFEJEVA ŽENA								
					EDO RUSIJAN								
PORTUG. POLITIK MARIO								MILANSKA OPERNA HIŠA					
VSE V REDU (ANG)			DOBA VEK					PRIMORSKO VINO					

Rešitev križanke pošljite do 30. 1. 2004 v oddelk Marketing. Čakajo vas denarne nagrade: **3 x 5.000 SIT**, ki jih bo med reševalce razdelil žreb. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

NAGRADNA KRIŽANKA, OBJAVLJENA V ENAJSTI ŠTEVILKI INTERNEGA INFORMATIVNEGA ČASOPISA METAL

REŠITEV VODORAVNO:

TERMODINAMIKA, ALEIXANDRE, AT, BENDA, AHAT, ME, OKER, DR, AR, RT, A, NIHILIST, SRT, DO, OLUPKI, KOIVU, LER, OS, ANTROPOLOGIJA, J, OT, AKE, IL, AKI, MONI, JOGA, MESKALIN, ANIS, ASTREA, ABA

Žreb je določil, da nagrade (5.000 SIT) prejmejo:

Petra ČAS, Tolsti vrh 2c, 2390 Ravne na Koroškem, Branko ISKRAČ, Kovačnica, Alenka VIDRIH, Finance.

Nagrajencem čestitamo.